

J.M.KLIMESCH

6. Hřeben (31, 1893/2, s. 148-155)

Toto sídlo Harrachů byla kdysi vesnice, sestávající z šlechtického dvorce se dvěma lány půdy a ze dvou poplatných selských dvorů, a ke každému přínáležel pozemek v rozloze jednoho lánu. *1)

**1) Podle seznamu příjmů velešínské farnosti z roku 1609, kterýžto seznam je uložen v Buquoyském archivu v Nových Hradech.*

V současné době se na místě vesnice rozkládá o samotě stojící poplužní dvůr hrabat z Buquoye, který je přifařen k Velešínu v soudním okrese Krumlov.

Už jenom důstojné topoly pnoucí se k nebi, které zastíňují cestu, vedoucí kolem dvorce, ukazují na vysoké stáří tohoto obydlí. A co tyto stromy naznačují, potvrzují písemné památky pravěku; neboť Hřeben je už zmíněn v listině z roku 1312. *2)

**2) Emler, Regesta, III, p. 27. – Klimesch, Urkunden und Regesten zur Gesch. des Gutes Poreschin, S. 1.*

V právě zmíněné listině se setkáváme zároveň také s prvním známým majitelem hřebenského šlechtického dvorce, jménem Matyáš. Není však jisté, zda tento náležel k příbuzenstvu Harrachů nebo ne. Oproti tomu je původ Buzkův s přízviskem Patek nebo Patak z Hřebenu z uvedeného příbuzenstva nepopíratelný; neboť tento měl v erbu podle způsobu mnoha členů starších Harrachů helmici s rohy. *3)

J.M.KLIMESCH

6. Hřeben (31, 1893/2, S. 148-155)

Dieser Sitz der Harracher war einst ein Dorf, bestehend aus einem Edelhofe mit zwei Lahnen Grundes und aus zwei zinspflichtigen Bauerngehöften, zu deren jedem ein Grund von einem Lahne gehörte. *1)

**1) Nach einem Verzeichnisse der Einkünfte der Weleschiner Pfarre aus dem Jahre 1609, welches Verzeichniß im gräfl. Buquoy'schen Archive zu Gratzen hinterlegt ist.*

Gegenwärtig erhebt sich an der Stelle des Dorfes ein einschichtiger Meierhof der Grafen von Buquoy, der nach Weleschin im Gerichtsbezirk von Krumau eingepfarrt ist.

Schon die ehrwürdigen, himmelaufstrebenden Pappeln, welche den Weg, der an dem Gehöfte vorüberführt, beschatten, deuten ein hohes Alter dieses Wohnsitzes an. Und was dieselben andeuten, das bestätigen schriftliche Denkmäler der Vorzeit; denn Hřeben wird bereits in einer Urkunde aus dem Jahre 1312 genannt. *2)

**2) Emler, Regesta, III, p. 27. – Klimesch, Urkunden und Regesten zur Gesch. des Gutes Poreschin, S. 1.*

In der eben erwähnten Urkunde begegnen wir zugleich auch dem ersten bekannten Besitzer des Hřebener Edelhofes, Matthias mit Namen. Doch ist es ungewiß, ob derselbe der Sippschaft der Harracher angehörte oder nicht. Dagegen ist die Abstammung Buzeks mit dem Beinamen Patek oder Patak von Hřeben von der genannten Sippschaft unleugbar; denn dieser führte nach Art vieler Mitglieder der älteren Harracher einen gehörnten Helm im

Wappen. *3)

3) *Viz popis jeho pečeti v: Font. rer. Austr. 2. XXIII. p. 148 a 208.*

*3) *Siehe die Beschreibung seines Siegels in Font. rer. Austr. 2. XXIII. p. 148 u. 208.*

Buzek zastával mezi lety 1360 a 1369 úřad purkrabího na hradě Velešíně, byl tedy ve službách pánů z Michalovic-Velešína a ještě v roce 1389 žil. *4)

Buzek bekleidete zwischen den Jahren 1360 und 1369 das Amt eines Burggrafen oder Pflegers auf der Burg Weleschin, stand also in Diensten der Herren von Michelsberg-Weleschin und lebte noch im Jahre 1389. *4)

4) *Klimesch, Die Herren von Michelsberg als Besitzer von Weleschin, Mitth. d. Vereines f. Gesch. d. Deutschen in Böhmen, XXIII, S. 120. – Pangerl, Urkunden des Stiftes Hohenfurt, S. 148, 207 und 208.*

*4) *Klimesch, Die Herren von Michelsberg als Besitzer von Weleschin, Mitth. d. Vereines f. Gesch. d. Deutschen in Böhmen, XXIII, S. 120. – Pangerl, Urkunden des Stiftes Hohenfurt, S. 148, 207 und 208.*

Jeho syn byl pravděpodobně Macek z Hřebenu (Maczko de Hrzebenow), *5), který vedle Jindřicha III. z Rožmberka, vedle Petra Schestauera ze Světví (Gschwendt), Oldřicha z Mýtín (Ulrich von Kropfschlag) a také Zachariáše a jeho syna Petra ze Světví v roce 1411 dotoval místo kaplana ve farním kostele ve Stropnici. *6)

Sein Sohn war wahrscheinlich jener Matzek von Hreben (Maczko de Hrzebenow), *5) der nebst Heinrich III. von Rosenberg, nebst Peter dem Schestauer von Gschwend (Swietwie), nebst Ulrich von Kropfschlag und nebst Zacharias und dessen Sohne Peter von Gschwend im Jahre 1411 eine Kapellanie an der Pfarrkirche in Strobnitz gestiftet hatte. *6)

*5) *Macek je zdrobnělina pro Macha nebo Matyáše.*

*5) *Matzek ist die Koseform für Mach oder Mathias.*

*6) *Libri erectionum, IX, M. 7. – Balbin, Miscellanea, V. p. 186.*

*6) *Libri erectionum, IX, M. 7. – Balbin, Miscellanea, V. p. 186.*

Z řečeného vyplývá, že šlechtický dvorec v Hřebenu s příslušnými pozemky tvořil již ve 14. století vlastní dominium. Od tohoto dominia byly tenkrát však ještě odděleny dva místní poplatné selské statky, které patřily k sousednímu zboží Pořešín a byly pravděpodobně teprve v 15. století získány majiteli zboží Hřebenu. *1)

Aus dem Gesagten geht hervor, daß der Edelhof in Hreben mit den zu ihm gehörigen Liegenschaften schon im 14. Jahrhunderte ein eigenes Dominium gebildet hatte. Von diesem Dominium waren damals jedoch noch die zwei zinspflichtigen Bauernwirtschaften des Ortes geschieden; denn dieselben gehörten zu dem benachbarten Gute Poreschin und wurden wahrscheinlich erst im 15. Jahrhunderte von den Hrebener Gutsinhabern erworben. *1)

*1) Emler, *Reliquiae tab. terrae r. Boh. I. p. 425.* – Klimesch, *Urkunden und Regesten zur Gesch. d. Gutes Poreschin, S. 7.*

Po roce 1411, ve kterém je uváděn Macek z Hřebene, nelze z pramenů po dlouhou dobu o Hřebenu a jeho majitelích nic vyčíst. Teprve z roku 1439 pocházejí opět dvě listiny, ve kterých lze nalézt jména dvou mužů, kteří se nazývali po uvedeném zboží a totéž jistě také měli ve svém držení.

První z těchto listin obsahuje zprávu, že Oldřich z Hřebenu Mikoláši Tlučbovi a jeho manželce Kateřině prodal roční poplatek 1 ½ kop a 4 ½ grošů, 15 tun ovsu, 15 slepic a 15 vajec ve vesnici Dolní Pláně za 23 kop a 12 grošů pražských mincí v hotovosti (baare) *2)

*2) Klimesch, *a.a.O.*, S. 80.

Druhou listinou se ale Jan ze Hřebenu zbavil louky ležící nedaleko Boru ve prospěch Janka sladovníka z Velešína. *3)

*3) *Hraběcí Buquoy'ský archiv v Nových Hradech.*

Oldřich a Jan mohli být Mackovi synové. Jisté je, že agnát (příbuzný z otcovské linie pozn. překl.) a současník obou, Markvart I. z Hřebenu, byl bratrem prvně jmenovaného.

Zdaleka početnější než zprávy o Janovi z Hřebenu, o kterém kromě shora sděleného, není nic známo, jsou zprávy o Oldřichovi a Markvartovi.

Když Jindřich IV. z Rožmberka v létě roku 1452 přitáhl se značnou vojenskou podporou na pomoc stavům v Rakousku, nespokojeným s poručnickou vládou císaře

*1) Emler, *Reliquiae tab. terrae r. Boh. I. p. 425.* – Klimesch, *Urkunden und Regesten zur Gesch. d. Gutes Poreschin, S. 7.*

Nach dem Jahre 1411, in welchem Matzek von Hřebeu genannt wird, ist in den Quellen eine geraume Zeit hindurch nichts über Hřebeu und dessen Inhaber zu lesen. Erst aus dem Jahre 1439 stammen wieder zwei Urkunden, in denen sich die Namen zweier Männer finden, die sich nach dem bezeichneten Gute benannten und dasselbe wohl auch in ihrer Gewalt hatten.

Die erste dieser Urkunden berichtet, daß Ulrich von Hřebeu dem Nikolaus Tlučba und dessen Hausfrau Katharina einen Jahreszins von 1 ½ Schock und 4 ½ Groschen, 15 Tonnen Habers, 15 Hühnern und 15 Eiern im Dorfe Unter-Plandles um baare 23 Schock und 12 Groschen Prager Münze verkauft habe. *2)

*2) Klimesch, *a.a.O.*, S. 80.

Mittels der zweiten Urkunde aber entäußerte sich Johann von Hřebeu einer nicht weit von Bor gelegenen Wiese zu Gunsten Janeks des Mälzers (Sladovnika) aus Weleschin. *3)

*3) *Gräfl. Buquoy'sches Archiv in Grätzen.*

Ulrich und Johann mögen Matzeks Söhne gewesen sein. Sicher ist, daß ein Agnat und Zeitgenosse beider, Marquard I. von Hřebeu, ein Bruder des Erstgenannten war.

Bei weitem zahlreicher als die Nachrichten über Johann von Hřebeu, von welchem außer dem oben Mitgeteilten nichts bekannt ist, sind die Nachrichten über Ullrich und Marquard.

Als Heinrich IV. von Rosenberg im Sommer des Jahres 1452 den mit der vormundschaftlichen Regierung K. Friedrichs III. unzufriedenen Ständen in

Fridricha III., aby vynutil propuštění Ladislava Pohrobka z poručnictví jeho císařského bratrance, byl členem tažení také Oldřich pod zvíkovskou zástavou. *4)

*4) *Knížecí Schwarzenberský Archiv v Třeboni.*

V roce 1469 si koupí přivlastnil roční odvody obyvatel Čakova, Dehtářů a Homole a i šlechtického dvorce Doubíčko západně od Budějovic, z nichž posledně jmenovaný odkázal ve své poslední vůli ze dne 3. dubna 1472 „chlapcům a dívkám“ svého již zemřelého bratra Markvarta.

Kromě toho upsal v poslední vůli farnímu kostelu v Budějovicích peněžitou částku na nákup ornátu. *1)

*1) *Liber oblig. II. 118 v témže archivu.*

Ostatně není nepravděpodobné, že je totožný s oním Oldřichem Harrachem, který v letech 1437 a 1459 užíval predikát „von Wolfersdorf“ (z Olbramova/Olbramovic u Horní Stropnice, pozn.překl.) a v roce 1440 predikát „von Pořitsch“ (z Poříčí), *2) zejména, když v roce 1525 Markvart I. z Hřebenu vlastnil pořičské panství, které se dědictvím mohlo dostat do jeho vlastnictví.

*2) *Archiv český, I., 42. – Pangerl, Urkundenb. d. St. Hohenfurt, S. 294-296. – Klimesch, Urkunden und Regesten zur Gesch.d.G.Poreschin, s. 80.*

O Oldřichově bratru Markvartovi I. z Hřebenu je poprvé zmínka v listině ze dne 27. února 1447, kterou jemu a Siegfriedovi z Mostků předal německý král Fridrich III.

Österreich mit einer ansehnlichen Macht zu Hilfe gezogen war, um die Entlassung Ladislaus' des Nachgeborenen aus der Vormundschaft seines kaiserlichen Veters zu erzwingen, da beteiligte sich auch Ulrich unter dem Zwikower Banner an der Expedition. *4)

*4) *Fürstl. Schwarzenberg'sches Archiv in Wittingau.*

Im Jahre 1469 brachte er durch Kauf die jährlichen Abgaben der Bewohner von Čekau, Dechtern und Humeln, sowie den Edelhof Doubíčko westlich von Budweis an sich, welche letzteren er in seinem Testamente vom 3. April 1472 den „Knaben und Mädchen“ seines bereits verstorbenen Bruders Marquard vermachte.

Außerdem verschrieb er letztwillig der Pfarrkirche in Budweis eine Summe Geldes zur Anschaffung eines Ornats. *1)

*1) *Liber oblig. II. 118 in demselben Archive.*

Übrigens ist es nicht unwahrscheinlich, daß er identisch ist mit jenem Ulrich Harracher, der sich in den Jahren 1437 und 1459 des Prädicates „von Wolfersdorf“ (Olbramow/icz bei Strobnitz, Anm. B.R.) und um Jahre 1440 jenes „von Pořitsch“ bediente, *2) zumal im Jahre 1525 Marquard III. von Hřeben das Pořitscher Gut besaß, welches durch Erbschaft in seinen Besitz gekommen sein mag.

*2) *Archiv český, I., 42. – Pangerl, Urkundenb. d. St. Hohenfurt, S. 294-296. – Klimesch, Urkunden und Regesten zur Gesch.d.G.Poreschin, S. 80.*

Ulrichs Bruder Marquard I. von Hřeben, erscheint zum ersten Male in einer Urkunde vom 27. Februar 1447, durch welche ihm und Siegfried von Pernlesdorf vom

jménem nezletilého Ladislava Pohrobka privilegia vlastnického práva na statky původně spravované Johannem Ktilém z Velenova (heimgefallene Güter), který v té době už nežil. *3)

*3) *Tyto statky byly: „in villa Welenaw 2 curiae, Chucholecw willa inferior nuncupta, item 1 curia dicta Zahradku sub villa Chuchelecw inferior appellata, item in villa Puchticz 2 curiae, item in villa Zdiar in parte minori 3 curiae, item in villa Bolaw 3 curiae, item in villa Podole nominata 2 curiae item in villa Strzelczow Drvor nuncupta 1 curia et 1 molendinum, item in villa Stradow minor cognominata 1 curia“, vesměs vesnice a dvory v blízkosti Kaplice. Chmel, Regesta Friderici IV. Rom. Imp., I. 229.*

V následující době je jeho jméno uváděno ještě častěji, a to v listinách z let 1454, 1459, 1460 a 1463. *4)

*4) *Hoflehetafel in Prag, XVI, f. 240. – Pangerl, Urkundenb. d. St. Hohenfurt, S. 294-296. – Notizenblatt der k. Akademie d. W. in Wien, III, S. 443. – Liber oblig. I, f. 172 v knížecím Schwarzenberském archivu v Třeboni.*

Na základě první listiny mu byl přislíben dvorec Zahradka nebo Zahrada, na který si také česká koruna pomýšlela vznést nárok, dvorec, který v roce 1459 prodal jednomu leníkovi.

Dne 3. dubna 1473, jak už bylo zmíněno, nebyl již na živu.

I další Harrachové na Hřebenu používali stále erb zdobený třemi pavími pery vycházejícími ze středu paprskovitě k okraji a nazývali se převážně Hřebenaři z Hřebenu. Mezi nimi se v první řadě setkáváme s dětmi Markvartem I., Janem II., Markvartem II., Příbou, Zdenou a Dorotou. Bylo to v roce 1473, kdy první z nich spravuje jak zboží zděděné po svém

deutschen Könige Friedrich III. im Namen des minderjährigen Königs Ladislaus des Nachgeborenen die Gerechtsame auf die heimgefallenen Güter weiland Johann Ktil's von Welenow übergeben wurden. *3)

*3) *Diese Güter waren: „in villa Welenaw 2 curiae, Chucholecw willa inferior nuncupta, item 1 curia dicta Zahradku sub villa Chuchelecw inferior appellata, item in villa Puchticz 2 curiae, item in villa Zdiar in parte minori 3 curiae, item in villa Bolaw 3 curiae, item in villa Podole nominata 2 curiae item in villa Strzelczow Drvor nuncupta 1 curia et 1 molendinum, item in villa Stradow minor cognominata 1 curia“, durchaus Dörfer und Gehöfte in der Nähe von Kaplitz. Chmel, Regesta Friderici IV. Rom. Imp., I. 229.*

In der Folgezeit wird sein Name noch öfters genannt u.zw. in Urkunden aus den Jahren 1454, 1459, 1460 und 1463. *4)

*4) *Hoflehetafel in Prag, XVI, f. 240. – Pangerl, Urkundenb. d. St. Hohenfurt, S. 294-296. – Notizenblatt der k. Akademie d. W. in Wien, III, S. 443. – Liber oblig. I, f. 172 im fürstlich Schwarzenberg'schen Archive zu Wittingau.*

Mittels der ersten dieser Urkunden wurde ihm das Gehöfte Zahradka oder Zahrada, auf welches auch die Krone Böhmens Ansprüche zu machen glaubte, zugesprochen, welches Gehöfte er im Jahre 1459 an einen Zinsholden verkaufte. Am 3. April 1473 war er, wie schon erwähnt worden, nicht mehr am Leben.

Die nachfolgenden Harracher auf Hreben bedienten sich durchwegs eines mit drei strahlenförmig auseinander gehenden Pfauenfedern gezierten Wappens und nannten sich vorwiegend Hrebener von Hreben (Hrebenári ze Hrebene). Unter ihnen treten uns in erster Linie die Kinder Marquard I., Johann II., Marquard II., Příba, Zdena und Dorothea, entgegen. Es war im

otci, tak i statky zděděné po svém strýci, upsal posledně jmenovaným 350 grošů jako jejich dědický podíl na zboží Doubičko. *1)

*1) *Hoflehentafel in Prag, XXI, s. 381.*

Musel ale jmenované brzy poté jinak odškodnit, protože již kolem roku 1482 prodal posledně jmenované zboží Petru Kořenskému z Terešova. *2)

*2) *Sedláček, Hrady a zámky české, III, p. 290.*

Od 23. dubna 1483 až do roku 1486 byl purkrabím na hraniční tvrzi Tiché, tedy ve službách pánů z Rožmberka. Tento úřad vykonával však poněkud nesvědomitě, protože než aby pokud možno bránil vpádům Rakušanů přes zemskou hranici, ke kterým tenkrát docházelo, využíval jemu podřízenou posádku na tvrzi téměř výhradně k svévolnému pořádání četných lovů do sousedních lesů.

Takové počínání mu bylo nemálo zazlíváno zejména krumlovským purkrabím Petrem z Dobrohosti, od kterého se dočkal úředního dopisu, ve kterém mu vyložil vlastní účel obsazení tvrze a upomínal, aby lépe spravoval svůj úřad (4. ledna 1486). *3)

*3) *Knížecí Schwarzenberský archiv v Třeboni.*

Beze sporu byla nespokojenost jeho nadřízených s ním důvodem, že ještě v témže roce byl zbaven svého úřadu a správa Tiché byla svěřena jistému Čapu

Jahre 1473, als der Erstere von ihnen, der sowohl die von seinem Vater als auch die von seinem Oheim ererbten Güter verwaltet hatte, den Letzteren 350 Schock Groschen als deren Erbtheil auf dem Gute Doubičko verschrieb. *1)

*1) *Hoflehentafel in Prag, XXI, S. 381.*

Doch muß er dieselben bald darnach anderweitig entschädigt haben, weil er schon um das Jahr 1482 das letzterwähnte Gut an Peter Kořenský von Tereschow verkaufte. *2)

*2) *Sedláček, Hrady a zámky české, III, p. 290.*

Vom 23. April 1483 bis zum Jahre 1486 war er Burggraf auf der Grenzfeste Oppolz (Ticha), also in Diensten der Herren von Rosenberg. Doch verwaltete er dieses Amt ziemlich gewissenlos; denn statt den damals herrschenden Einfällen der Österreicher über die Landesgrenze nach Möglichkeit zu wehren, verwendete er die unter ihm stehende Besatzung der Feste fast ausschließlich nur bei den willkürlich von ihm veranstalteten zahlreichen Jagden in den benachbarten Forsten.

Ein solches Gebahren wurde ihm insbesondere vom Krumauer Burggrafen Peter von Dobrohost nicht wenig verübelt, der ein ämtliches Schreiben an ihn richtete, in welchem er ihm den eigentlichen Zweck der Besatzung der Feste auseinandersetzte und ihn ermahnte, seines Amtes besser zu walten (4. Jänner 1486). *3)

*3) *Fürstl. Schwarzenberg'sches Archiv zu Wittingau.*

Ohne Zweifel war die Unzufriedenheit seiner Vorgesetzten mit ihm der Grund, daß er noch in demselben Jahre seines Amtes enthoben und die Verwaltung von Oppolz

z Radonic.

Kdy a kde svůj život ukončil, není známo. Naposledy je zmiňováno jeho jméno v listině z roku 1495, v kteréžto písemnosti vystupuje jako ručitel za Annu Čemin, majitelku zboží Olešnice (Elexnitz). *4)

*4) Sedláček, I. c., p. 262. – Klimesch, *Urkunden und Regesten zur Geschichte d. G. Poreschin*, S. 109.

S jeho bratrem Markvartem II. se setkáváme po roce 1473 pouze ještě v listině z roku 1493 a také v dokumentu z roku 1497. *5)

*5) Klimesch, a.a.O., S. 113. – *Hoflehentafel in Prag*, XVII, f. 284.

Na základě posledně jmenované písemnosti získal Jan Siegfried z Mostků všechna práva na zboží Omleničky, která kdysi vlastnil tenkrát již zemřelý Přibík z Hřebenu, pravděpodobně rovněž syn Markvarta I.

O obou starších sestřích Jana II. není kromě toho mála, co bylo shora o nich sděleno, nic známo.

O Dorotě, mladší z obou, víme už jenom, že v roce 1513 koupila od Oldřicha ze Dvorce některé poplatky ve vesnici Ostrolovský Újezd. *6)

*6) *Státní archiv v Třeboni*.

Jan II. zanechal syna Markvarta III., který vlastnil nejen zboží Hřeben (1518), nýbrž také Poříčí u Budějovic (1512) *1) a v roce 1534 již byl mrtvý.

*1) *Knížecí Schwarzenberský archiv v Třeboni*.

einem gewissen Čap von Radonitz anvertraut wurde.

Wann und wo er sein Leben beschlossen, ist unbekannt. Zum letzten Male wird sein Name in einer Urkunde vom Jahre 1495 genannt, in welcher Urkunde er als Bürge für Anna von Čemin, Besitzerin des Gutes Elexnitz, fungirte. *4)

*4) Sedláček, I. c., p. 262. – *Klimesch, Urkunden und Regesten zur Geschichte d. G. Poreschin*, S. 109.

Seinem Bruder Marquard II. begegnen wir nach dem Jahre 1473 nur noch in einer Urkunde aus dem Jahre 1493 und in einer solchen aus dem Jahre 1497. *5)

*5) Klimesch, a.a.O., S. 113. – *Hoflehentafel in Prag*, XVII, f. 284.

Durch das letzterwähnte Schriftstück erhielt Johann Siegfried von Pernlesdorf alle Rechte auf das Gut Klein-Umlowitz, welche der damals bereits verstorbene Přibík von Hřeben, wahrscheinlich ebenfalls ein Sohn Marquard's I., ehemals besaß.

Von den zwei älteren Schwestern Johann's II. ist außer dem Wenigen, was oben über sie mitgetheilt wurde, nichts bekannt;

von Dorothea, der jüngsten derselben, wissen wir nur noch, daß sie im Jahre 1513 von Ulrich von Wurzen (ze Dworcze) einige Zinsen im Dorfe Ostrolow Újezd kaufte. *6)

*6) *Städtisches Archiv in Wittingau*.

Johann II. hinterließ einen Sohn, Marquard III., der nicht nur das Gut Hřeben (1518), sondern auch das Gut Pořitsch bei Budweis (1525) sein eigen nannte *1) und im Jahre 1534 bereits todt war.

*1) *Fürstl. Schwarzenberg'sches Archiv in Wittingau*.

Děti posledně jmenovaného byly Leopold Burchard, Markvart IV., Johanna a ještě jeden syn, jehož jméno je sice neznámé, od kterého ale pocházeli v letech 1543 až 1547 dva osiřelí synové, Johann a Wenzel.

Jmenovaní bratři a i jejich bratrance vlastnili společně zboží Mostky, šlechtický dvorec a vesnici Hřeben, vsi Záhorkovice, Hodonice, Desky a Zubčice, rybník u Boru nad Markvarticemi a kovárnu v posledně jmenované vesnici, kromě toho ale také ves Hůrka u Zborova a části Strážkovic a Doudleb, kteréžto posledně jmenované majetky v roce 1543 prodali Ctiboru z Drachova.

Brzy po roce 1547, ve kterém dali do českých desek zemských v Praze zapsat, že zboží Mostky před lety získali od svých předků, zdá se, že provedli dělení svého společného majetku; neboť již 2. listopadu 1549 prodal Burchard z vlastní pravomoci poručníkům Viléma a Petra Voka z Rožmberku za 30 kop grošů poplatné léno v Zubčičích. *2)

**2) Böhm. Landtafel in Prag, IV, D. 2; VII, B. 15; CCL, K. 21. – Hraběcí Buquoyský archiv v Nových Hradech.*

Leopold vlastnil ostatně v letech 1525 až 1534 samostatně také zboží Komařice, které pak přešlo do majetku Wolfa mladšího z Krajků.

Z tvrže Komařice, kde občas vedl život vzbuzující pohoršení, napsal v roce 1530 Joštovi III. z Rožmberka, svému „milostivému pánovi“, ve kterém ho žádal, aby jeho sestru Johannu přijal na nějakou dobu do řad služebnic jeho (Rožmberkovy) manželky. *3)

Die Kinder des Letzteren waren Leopold, Burchard, Marquard IV., Johanna und noch ein Sohn, dessen Name zwar unbekannt ist, von dem aber in den Jahren 1543 bis 1547 zwei verwaiste Söhne, Johann und Wenzel, vorhanden waren. Die hier mit Namen aufgezählten Brüder sowie deren Neffen besaßen gemeinschaftlich das Gut Pernlesdorf, den Edelhof und das Dorf Hřeben, die Dörfer Zahorkowitz, Hodonitz, Brettern und Subschatz, einen Teich bei Bor oberhalb Marquartitz und eine Schmiede im letztgenannten Dorfe, nebstdem aber auch das Dorf Hurka bei Zborow und Theile von Strážkowitz und Teindles, welche letztere Besitzungen sie im Jahre 1543 an Ctibor von Drachow verkauften.

Bald nach dem Jahre 1547, in welchem sie in die böhmische Landtafel in Prag eintragen ließen, daß das Gut Pernlesdorf vor Jahren von ihren Vorfahren an sie gediehen sei, scheinen sie eine Theilung ihres gemeinschaftlichen Besitzes vorgenommen zu haben; denn schon am 2. November 1549 verkaufte Burchard aus eigener Machtvollkommenheit den Vormündern Wilhelm's und Peter Wok's von Rosenberg um 30 Schock Groschen einen Zinsholden in Subschatz. *2)

**2) Böhm. Landtafel in Prag, IV, D. 2; VII, B. 15; CCL, K. 21. – Gräfl. Buquoy'sches Archiv in Gratz.*

Leopold gebot übrigens in den Jahren 1525 bis 1534 selbständig auch über das Gut Komařitz, welches dann in den Besitz Wolf's des Jüngeren von Kraig übergegangen ist. Von der Feste Komařitz, wo er zeitweilig ein ärgernißerregendes Leben führte, richtete er im J. 1530 ein Schreiben an Jodok III. von Rosenberg, seinen „gnädigen Herrn“, in welchem er diesen bat, seine Schwester Johanna auf einige Zeit unter die Zahl der Dienerschaft seiner (des Rosenbergers) Gemahlin aufzunehmen. *3)

3) *Sedláček, Hrady a zámky české, III. p. 274, 276 a 277. – Bricins, Böhmisches Titelbuch.*

Markvart IV. dále udržoval Hřebenskou větev Harrachů. Po jeho smrti si jeho dva synové Markvart V. a Jan IV. rozdělili mezi sebe získané zboží tak, že jeden dostal šlechtický dvorec a vesnici Hřeben a i vesnice Mečíkovice *4) a Hodonice a část Dobechova, druhý ale šlechtické dvorce Mostky a Desky včetně příslušenství a druhý díl Dobechova.

**4) Nyní již neexistující osada, která se měla rozkládat na místě současného Baderhofu, knížecího schwarzenberského poplužního dvora u Krasejovky (Krassau).*

Výměnou získal dotyčný v roce 1557 vesnici Chotsche hraničící s pozemky Hřebenu, když za to Janu Eckhardovi z Otvínovic postoupil svoji vesnici Mečíkovice. *1)

**1) Böhm. Landtafel in Prag, XII, K. 36.*

Protože neměl žádné mužské potomky, rozhodl, že jeho čtyři dcery, Anna, Ludmila, Kateřina a Markéta mají po jeho smrti zdědit jeho veškerý majetek. V roce 1565 skončil svoji pozemskou pouť poté, co jmenované dcery určil do poručnictví své manželky Uršuly ze Rzavé.

Posledně jmenované prodaly pak se svolením své matky otcovské dědictví za 350 kop míšeňských grošů Jindřichovi Slatinskému ze Slatin. Tento ale ještě před zaplacením kupní ceny zemřel, a proto daly zboží zapsat na jméno Jindřicha

**3) Sedláček, Hrady a zámky české, III. p. 274, 276 und 277. – Bricins, Böhmisches Titelbuch.*

Marquard IV. pflanzte den Hřebener Zweig der Harracher fort. Nach seinem Tode theilten seine zwei Söhne, Marquard V. und Johann IV., die überkommenen Güter derart unter sich, daß jener den Edelhof und das Dorf Hřeben, sowie die Dörfer Mečíkowitz *4) und Hodonitz und einen Theil von Dobichau, dieser aber die Edelhöfe Pernlesdorf und Bretter sammt Zubehör und den anderen Theil von Dobichau erhielt.

**4) Eine jetzt nicht mehr bestehende Ortschaft, welche an der Stelle des gegenwärtigen Baderhofes, einer fürstl. Schwarzenberg'schen Meierei bei Krassau gelegen sein mag.*

Durch Tausch erwarb jener im Jahre 1557 das an die Gründe von Hřeben grenzende Dorf Chotsche, indem er dafür sein Dorf Mečíkowitz an Johann Eckhard von Ortwinowitz abtrat. *1)

**1) Böhm. Landtafel in Prag, XII, K. 36.*

Da er keine männlichen Nachkommen hatte, so traf er am 31. Juli 1562 die Bestimmung, daß seine vier Töchter, Anna, Ludmilla, Katharina und Margaretha, seine gesammte Habe nach seinem Tode erben sollten. Im Jahre 1565 schied er aus dem Leben, nachdem er die genannten Töchter unter die Vormundschaft seiner Gemahlin Ursula von Rzawe gestellt hatte.

Die Letzteren verkauften dann mit Einwilligung ihrer Mutter das väterliche Erbe um 3500 Schock Meißener Groschen an Heinrich Slatinský von Slatin. Da derselbe aber noch vor der Auszahlung der Kaufsumme starb, so ließen sie das Gut auf

Počepického, jeho manželky Veroniky Počepické z Vchynice, matky zemřelého Jindřicha Slatinského a jejího druhého syna Jana Jindřicha do českých zemských desek (15. října 1577).

V době, která následovala, se všechny objevily provdané za majitele panství z jižních Čech; sídlo jejích předků ale už neovládal žádný Harrach. *2)

*2) *Böhm. Landtafel in Prag, XV, G. 18; LXII, C.29; CCLI, C.29. – Březan, Život Wiléma z Rosenberka, 186; Život Petra Woka z Rosenberka, 172.*

Pokud jde o Jana IV. z Hřebenu, kterému při dělení otcovského dědictví připadlo zboží Mostky a Desky a také část Dobechova, byl tento třikrát ženatý.

Jeho první sňatek s Engelburgou, dcerou Václava z Trojan, zůstal bezdětný. Rovněž se zdá, že ani se svou druhou ženou, jejíž jméno je neznámé, neměl žádné děti.

Zato jeho třetí žena Elisabeta z Machovic mu porodila syna jménem Jan Markvart, a dceru, Hedwigu.

S rakouskými Harrachy, kteří se tenkrát již těšili postavení významnému pro světové dějiny, udržoval s nimi po nějaký čas korespondenci o svých příbuzenských vztazích.

Navzdory všemu očekávání ale nepřijal titul Harracha. V roce 1610 zemřel poté, co poslední vůlí (ddto. Mostky, ve středu po narození Panny Marie 1609) odkázal svému synovi Janu Markvartovi veškerý majetek.

Tento přemístil svoje sídlo z Mostků, které

den Namen Heinrich's Počepitz, dessen Hausfrau Veronika Počepitzká von Wchynitz als Mutter des verbliebenen Heinrich Slatinsky und deren zweiten Sohnes Johann Heinrich in die böhmische Landtafel eintragen (15. October 1577). In der Folgezeit erscheinen sie alle mit Gutsherren aus dem südlichen Böhmen vermählt; über ihren Ahnensitz aber gebot fortan kein Harracher mehr. *2)

*2) *Böhm. Landtafel in Prag, XV, G. 18; LXII, C.29; CCLI, C.29. – Březan, Život Wiléma z Rosenberka, 186; Život Petra Woka z Rosenberka, 172.*

Was Johann IV. von Hřeben betrifft, dem bei der Theilung des väterlichen Erbes die Güter Pernlesdorf und Brettern, sowie ein Theil von Dobichau zugefallen waren, so war derselbe dreimal vermählt.

Seine erste Ehe mit Engelburg, einer Tochter Wenzel's von Trojern, blieb kinderlos. Ebenso scheint er mit seiner zweiten Gemahlin, deren Name unbekannt ist, keine Kinder gehabt zu haben.

Dagegen gebar ihm seine dritte Gemahlin Elisabeth von Machowitz einen Sohn, Johann Marquard, und eine Tochter, Hedwig mit Namen. Mit den österreichischen Harrachern, die sich damals bereits einer weltgeschichtlichen Bedeutung erfreuten, unterhielt er einige Zeit hindurch einen Briefwechsel über seine Verwandtschaft mit ihnen.

Doch wurde wider alle Erwartungen von ihm der Titel eines Harrachers nicht angenommen. Im Jahre 1610 schied er von hinnen, nachdem er mittels Testamentes (ddto. Pernlesdorf, am Mittwoch nach Mariä Geburt 1609) seinem Sohne Johann Marquard seine sämtlichen Besitzungen vermacht hatte.

Dieser verlegte seinen Sitz von Pernlesdorf, das er am 21. Juni 1627 an Josef Ernest

21. června 1627 prodal Josefu Arnoštovi Schreinerovi z Rosenecku za 70.770 kop grošů míšeňských, do Desek, na kterémžto zboží dal zajistit své manželce Marii Magdaleně z Dlouhé její věno v hodnotě 1000 kop míšeňských grošů. *1)

*1) *Böhm. Landtafel in Prag, CXXXV, D. 15; CLXXVIII, H. 1; CXXXXII, M. 14; CCLXXXIV. A. 15.*

Synové Jana Markvarta, Lambert, Franz († 1696) a Dietrich, se v jižních Čechách již neobjevili, nýbrž jako vlastníci majetků u Chrudimi a Litomyšle ve východních Čechách. První z nich byl roku 1670 podkomoří a od roku 1682 do roku 1696 vrchní zemský písař Království Českého.

Zanechal dva syny, Jana Joachima z Kaliště a Vyklantíc († 1732) a Ferdinand Markvart z Königsberg a Orlitz († 1725) s nimiž vymřela mužská Hřebenská linie. *2)

*2) Rodokmen Harrachů z Hřebenu:

Matyáš z Hřebenu, 1312

?

Buzek Patek, purkrabí na Velešíně, 1360 – 1389

?

Macek, 1411

?

Oldřich, 1439-1472 (Oldřich Harrach z Olbramovic/Olbramova (Wolfersdorf) a Poříčí) – Johann I., 1439 a

Markvart I., 1447-1463 † před 3. dubnem 1472, jeho děti:

Jan II., purkrabí na Tiché, 1473-1495; Markvart II., 1473-1497; Přibík,?, † před 1497; Přiba, 1473; Zdena, 1473; Dorothea, 1473-1513;

Jan II., purkrabí na Tiché, 1473-1495 měl za syna:

Markvarta III., 1518-1525, † před 1534; ten

Schreiner von Roseneck um 70.770 Schock Meißener Groschen verkaufte, nach Brettern, auf welchem Gute er auch seiner Hausfrau Maria Magdalena von Dluha deren Mitgift im Betrage von 1000 Schock Meißener Groschen versichern ließ. *1)

*1) *Böhm. Landtafel in Prag, CXXXV, D. 15; CLXXVIII, H. 1; CXXXXII, M. 14; CCLXXXIV. A. 15.*

Die Söhne Johann Marquard's, Lambert Franz (+ 1696) und Dietrich, erscheinen nicht mehr im südlichen Böhmen, sondern bei Chrudim und Leitomyšl in Ostböhmen begütert. Der Erstere von ihnen war 1670 Unterkämmerer und 1682 bis 1696 Oberstlandschreiber des Königreiches Böhmen.

Er hinterließ zwei Söhne, Johann Joachim von Kalischt und Wiklantitz (+ 1732) und Ferdinand Marquard von Königsberg und Orlitz (+ 1725), mit denen der Mannesstamm der Hřebener Linie der Harracher erlosch. *2)

*2) Stammtafel der Harracher von Hřeben:

Matthias v. Hřeben, 1312

?

Buzek Patek, Burggraf auf Weleschin, 1360 – 1389

?

Matzek, 1411

?

Ulrich, 1439-1472 (Ulrich Harracher v. Wolfersdorf und Poritsch?) – Johann I., 1439 und

Marquard I., 1447-1463 + vor d. 3. April 1472, dessen Kinder:

Johann II., Burggraf auf Oppolz, 1473-1495; Marquard II., 1473-1497; Přibík,?, + vor 1497; Přiba, 1473; Zdena, 1473; Dorothea, 1473-1513;

Johann II., Burggraf auf Oppolz, 1473-1495 hatte als Sohn:

Marquard III., 1518-1525, + vor 1534; er

zase:

Leopolda z Komařic a Hřebena, 1525-1547;
Burchard, 1543-1549; Markvarta IV., 1534-
1547; N a Johanna (1530).

N. měla Johanna III., 1543-1547 a Václava,
1543-1547;

Markvart IV. (1534-1547), jeho děti:
Markvart V., 1557-1565 (x s Uršulou z
Rzavé);

Johann IV. z Hřebenu a Mostků, + 1610 (x
s 1. Engelburg z Trojan a 3. Elisabeth z
Machowitz).

Měli Hedviku (1609) a Jana Markvarta z
Mostků a Desek (1609-1627), ženatého s
Marií Magdalenou z Dlouhé. Měli spolu:
Dietricha a Lamberta Franze, české
podkomoří a vrchního zemského písaře
(Oberstlandschreiber), + 1696; jeho synové:
Jan Jáchym z Kaliště a Vyklanic, † 1732 a
Ferdinand Markvart z Königsbergu a Orlitz,
† 1725;

Markvart V. (1557-1565) měl s Uršulou z
Rzavé tyto děti:

Annu x 1. Kunasch z Machovic, 2. Antona
Loka z Jehnědna;

Ludmilu x 1. Stibor Kořenský z Komařic, 2.
Friedrich Frokstein z Načeslawitz;

Kateřinu x Wilhelm Kořenský a

Margaretu x Karl Kořenský.

Zboží Hřebeny, které brzy po roce 1577
přešlo do výlučného vlastnictví Veroniky
Počepitzké z Vchynice, bylo 10. října 1590
prodáno Janu Vamberskému z Rohatce.
Vamberské příbuzenstvo vlastnilo pak toto
zboží až do 26. července 1650, kteréhož
dne je pak ovdovělá hraběnka Maria
Magdalena z Buquoye získala za částku
8100 kop míšeňských grošů, aby je po
přestavbě osady na panský dvorec dala
zapsat dominiu Nové Hrady, kterému náleží
dodnes.

**Překlad do češtiny: Helga Grimmová,
Třeboň, spolupráce Bernhard Riepl,
Kaplice**

wiederum:

Leopold v. Komařitz u. Hreben, 1525-1547;
Burchard, 1543-1549; Marquard IV., 1534-
1547; N und Johanna (1530).

N. hatte Johann III., 1543-1547 und
Wenzel, 1543-1547;

Marquard IV. (1534-1547) hatte:
Marquard V., 1557-1565 (x mit Ursula v.
Rzawe);

Johann IV. v. Hreben u. Pernlesdorf, +
1610 (x mit 1. Engelburg v. Trojern und 3.
Elisabeth v. Machowitz).

Sie hatten Hedwig (1609) und Johann
Marquard v. Pernlesdorf u. Brettern (1609-
1627), der mit Maria Magdalena von Dluha
verheiratet war. Diese hatten: Dietrich und
Lambert Franz, böhm. Unterkämmerer u.
Oberstlandschreiber, + 1696; dessen
Söhne: Johann Joachim v. Kalischt u.
Wiklanitz, + 1732 und Ferdinand Marquard
v. Königsberg und Orlitz, + 1725;

Marquard V. (1557-1565) hatte mit Ursula
v. Rzawe folgende Kinder:

Anna x 1. Kunasch v. Machowitz, 2. Anton
Lok v. Netka;

Ludmila x 1. Stibor Kořenský von Komařitz,
2. Friedrich Frokstein v. Načeslawitz;

Katharina x Wilhelm Kořenský und

Margareta x Karl Kořenský.

Das Gut Hreben, welches bald nach dem
Jahre 1577 in den alleinigen Besitz der
Veronika Počepitzká von Wchynitz
übergegangen war, wurde von dieser am
10. October 1590 an Johann Wamberský
von Rohatetz verkauft. Die
Wamberský'sche Sippschaft gebot dann
über dasselbe bis zum 26. Juli 1650, an
welchem Tage es die verwitwete Gräfin
Maria Magdalena von Buquoy um den
Betrag von 8100 Schock Meißener
Groschen erwarb, um es nach
Umgestaltung der Ortschaft in eine
herrschaftliche Meierei dem Dominium
Gratzen einzuverleiben, welchem es jetzt
noch einverleibt ist.

